

הלכות עירובין פרק ח

פרק ח: פרטים בעירובי תחומין

אין שני עירובין

א.

אין מניחין שני עירובין, אחד במזרח ואחד במערב, כדי שיהלך במקצת היום על אחד משני העירובין ובשאר היום על העירוב השני, שאין מערבין שני עירובין ליום אחד.

טעה ועירב לשתי רוחות, כמדומה הוא שמערבין לשתי רוחות, או שאמר לשנים "צאו וערבו עלי", אחד עירב עליו לצפון ואחר עירב עליו לדרום - מהלך כרגלי שניהם:

ב.

כיצד מהלך כרגלי שניהם? שאינו יכול להלך אלא במקום שיש לשניהן להלך בו, נתן האחד עירובו בריחוק אלף אמה לרוח מזרח, והניח השני מהם עירובו בריחוק חמש מאות אמה לרוח מערב - אין זה שעירבו עליו מהלך במערב אלא אלף אמה, כרגלי מי שעירב עליו במזרח, ולא יהלך במזרח אלא אלף וחמש מאות, כרגלי מי שעירב עליו במערב.

לפיכך אם עירב או עירבו עליו שני עירובין אלו אחד בריחוק אלפים למזרח ואחד בריחוק אלפים למערב - הרי זה לא יזוז ממקומו:

ג.

מערב אדם שני עירובין בשתי רוחות, ומתנה ואומר,

- אם אירע לי דבר מצוה או נלחצתי למחר ונצרכתי לרוח זו - זה העירוב הוא שאני סומך עליו, והעירוב שברוח השנית אינו כלום.
- ואם נצרכתי לרוח זו השנית - זה העירוב הוא שאני סומך עליו, ושברוח הראשונה אינו כלום,
- ואם נצרכתי לשתי הרוחות - יש לי לסמוך על אי זה עירוב שארצה ולאי זה שארצה אלה,
- ואם לא אירע לי דבר, ולא נצרכתי לרוח משתייהן - אין שני העירובין אלו עירוב, ואיני סומך על אחד מהן, אלא הריני כבני עירי שיש לו אלפים אמה לכל רוח מחוץ לחומה:

תחומין ועירובין ביום טוב וי"ב

ד.

כשם שאסור לצאת חוץ לתחום בשבת, כך אסור ביום טוב וביום הכיפורים. וכשם שהמוציא מרשות לרשות בשבת חייב, כך המוציא ביום הכיפורים חייב, אבל ביום טוב מותר להוציא מרשות לרשות. לפיכך מערבין עירובי חצירות ומשתתפין במבואות ליום הכיפורים כשבת, ומערבין עירובי תחומין ליום הכיפורים ולימים טובים כדרך שמערבין לשבת:

ה.

יום טוב שחל להיות סמוך לשבת, בין מלפניה בין מלאחריה, או שני ימים טובים של גלויות - יש לו לערב שני עירובין לשתי רוחות, וסומך על אי זה מהם שירצה ליום הראשון, ועל העירוב שברוח השניה ליום השני. או מערב עירוב אחד לרוח אחת, וסומך עליו לאחד משני ימים, וביום השני יהיה כבני העיר וכאילו לא עשה עירוב, ויש לו אלפים אמה לכל רוח. במה דברים אמורים, בשני ימים טובים של גלויות, אבל בשני ימים טובים של ראש השנה - הרי הן כיום אחד, ואינו מערב לשני הימים אלא לרוח אחת:

תנאי בין שבתות ויו"ט

ו.

וכן, מתנה אדם על עירובו ואומר, "עירובי לשבת זו, אבל לא לשבת אחרת", "לשבת אחרת, לא לזו", "לשבתות, לא לימים טובים", "לימים טובים, לא לשבתות":

ברירה

ז.

אמר לחמישה, "הריני מערב על אי זה מכם שארצה, רציתי ילך, לא רציתי לא ילך", אף על פי שרצה משחשיכה - ילך, דבר שהוא מדברי סופרים יש בו ברירה.

וכן, המערב לשבתות של כל השנה, ואמר, "רציתי אלך, לא רציתי לא אלך אלא אהיה כבני עירי" - כל שבת שירצה ילך, אף על פי שרצה משתחשך:

ח.

המערב לשני ימים טובים של גלויות, או לשבת ויום טוב, אף על פי שהוא עירוב אחד לרוח אחת לשני הימים - צריך שיהיה העירוב במקומו מצוי בליל ראשון ובליל שני כל בין השמשות.

כיצד הוא עושה? מוליכו בערב יום טוב או בערב שבת ומחשיך עליו, ונוטלו בידו ובא לו אם היה ליל יום טוב, ולמחר מוליכו לאותו מקום ומניחו שם עד שתחשך, ואוכלו אם היה ליל שבת, או מביאו אם היה ליל יום טוב. מפני שהן שתי קדושות, ואינן כיום אחד כדי שנאמר מליל ראשון קנה העירוב לשני ימים:

ט.

נאכל העירוב בראשון - קנה עירוב לראשון, ואין לו עירוב לשני. עירב ברגליו בראשון - צריך לערב ברגליו בשני. והוא, שילך ויעמוד באותו מקום, ויחשוב בליבו שיקנה שם שביתה:

י.

עירב בפת בראשון -

אם רצה לערב ברגליו בשני - הרי זה עירוב,

ואם רצה לערב בפת - צריך לערב באותה הפת עצמה שעירב בה בראשון:

יא.

יום הכיפורים שחל להיות ערב שבת או לאחר שבת בזמן שמקדשין על הראיה - ייראה לי שהן כיום אחד, וקדושה אחת הם:

יא.

זה שאמרנו שיש לו לאדם לערב שני עירובין בשתי רוחות לשני הימים, והוא שיהיה אפשר לו להגיע לכל אחד משני העירובין ביום הראשון.

אבל אם אי אפשר לו להגיע לעירוב של יום השני ביום הראשון - אין עירוב השני עירוב, שעירוב מצותו שיהיה בסעודה הראויה מבעוד יום, וזה הואיל ואינו יכול להגיע לזה העירוב ביום הראשון, הרי זו אינה ראויה מבעוד יום:

יב.

כיצד? הרי שהניח עירובו בריחוק אלפים אמה מביתו לרוח מזרח, וסמך עליו ליום ראשון, והניח עירוב שני בריחוק אמה אחת או מאה או אלף ברוח מערב, וסמך עליו ליום שני - אין זה השני עירוב, שהרי ביום הראשון אין זה העירוב השני ראוי לו מבעוד יום, לפי שאינו יכול להגיע אליו, שהרי לא נשאר לו ברוח מערב כלום:

יג.

אבל אם הניח עירוב בריחוק אלף וחמש מאות אמה מביתו ברוח מזרח, וסמך עליו ליום ראשון, והניח עירוב שני רחוק מביתו לרוח מערב בתוך חמש מאות אמה, וסמך עליו ליום שני - הרי זה עירוב, שהרי אפשר לו שגיע לו ביום הראשון:

עשיית עירוב ביום טוב

יד.

יום טוב שחל להיות ערב שבת - אינו עושה עירוב ביום טוב, לא עירובי חצירות ולא עירובי תחומין, אבל מערב הוא ביום חמישי שהוא ערב יום טוב.

ואם חלו שני ימים טובים של גלויות בחמישי וערב שבת - מערב מיום רביעי עירובי תחומין ועירובי חצירות.

ואם שכח ולא עירב - הרי זה מערב עירובי חצירות בחמישי ובערב שבת ומתנה, אבל לא עירובי תחומין:

טו.

כיצד מתנה? אומר בחמישי, "אם היום יום טוב - אין בדברי כלום, ואם לאו - הרי זה עירוב".

ולמחר חוזר ומערב, ואומר, "אם היום יום טוב - כבר עירבתי מאמש, ואין בדברי היום כלום, ואם אמש היה יום טוב - הרי זה עירוב".

במה דברים אמורים, בשני ימים טובים של גלויות, אבל בשני ימים טובים של ראש השנה - הרי הן כיום אחד, ואינו מערב להן אלא מערב יום טוב: